

แผนการจัดการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ประวัติท้องถิ่น โรงเรียนบ้านปากแคว

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการ

ชื่อหน่วย การสร้างว่าวด้วยมือตนเอง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

จำนวน ๑๐ ชั่วโมง

๑. ผลการเรียนรู้

ผู้เรียนศึกษาประวัติความเป็นมา การเล่นว่าว เริ่มเล่นครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อไหร่ยังไม่ปรากฏหลักฐาน แต่สันนิษฐานว่าน่าจะเข้ามาในเมืองไทยพร้อมกับศาสนาพราหมณ์ ในรัชกาลของพระร่วงอรุณราชกุมาร เจ้าเมืองสวรรคโลก ตามเอกสารในพงศาวดารเหนือ มีตำนานเล่าว่า ว่าวพระร่วง กษัตริย์เมืองศรีสัชนาลัย ที่โปรดปรานการเล่นว่าวเป็นอย่างมาก ตั้งตำนานเคยกล่าวถึงว่า “ทรงสามารถเอาเท้าเกลี่ยดินไปมากก็สามารถสร้างถนนสำเร็จใช้วิ่งว่าวส่วนพระองค์ได้ ปัจจุบัน คือตำนานของถนนพระร่วง ซึ่งในส่วนถนนพระร่วงเริ่มต้นที่ตำบลสารจิตรและตัดไปที่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัยและอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย” ในพิธีเสด็จของบ้านเมืองตามคติของพราหมณ์มีในพระราชพิธี ๑๒ เดือน แล้วได้มาเป็นกีฬาเล่นสนุกสนานกันในเดือน ๔ เดือน ๕ นับตั้งแต่พระเจ้าแผ่นดินลงมาจนถึงคนสามัญและเด็ก จากนั้นน่าจะจำหลักมันในแผ่นดินสุโขทัยผ่านมาถึงสมัยกรุงศรีอยุธยา จนถึงสมัยปัจจุบัน นอกจากการเล่นเพื่อความเพลิดเพลินแล้ว ยังได้มีการดัดแปลงเป็นว่าวจุฬาผูกหม้อดินดำใช้ในการสงครามอีกด้วย

๒. ฝังมโนทัศน์สาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้

วิธีการทำและอุปกรณ์การทำว่าว เริ่มจากการหาไม้มาประกอบเป็นโครงสร้าง ไม้ที่นำมาประกอบเป็นโครงสร้างโดยทั่วไปแล้วสามารถใช้ไม้ชนิดใดก็ได้ แต่ ส่วนใหญ่นิยมนำไม้ไผ่มาใช้ เนื่องจากไม้ไผ่เป็นไม้ที่มีความยืดหยุ่นและเหนียว ทนแรงลม การเลือกไม้ไผ่ควรเลือกไม้ที่มีอายุ ๓ ปีขึ้นไปแล้วผ่าซีกนำไปตากแดดให้แห้งขนาดที่พอดีไม่เล็กจนเกินไปเพราะจะไม่สามารถต้านแรงลมได้นาน หรือไม้ควรใหญ่จนเกินไปเพราะหากมีน้ำหนักมากเกินไปอาจจะทำให้ว่าวขึ้นสู่กระแสลมได้ไม่สูงไม่สวยงาม อุปกรณ์ต่อมาก็จะเป็นเรื่องของสายป่านหรือเชือกที่นำมาผูกกับไม้สายที่นำมาผูกควรเหนียว การผูกสายป่านควรผูกให้แต่ละด้านให้เท่ากัน และรัดให้แน่น ต่อมาอุปกรณ์ที่สำคัญชิ้นสุดท้ายก็เป็นกระดาษที่ใช้นำมาปิดว่าว กระดาษที่นิยมคือกระดาษสา โดยนำกระดาษมาตัดตามรูปโครงว่าวให้ใหญ่กว่าขนาดโครงว่าวเล็กน้อย แล้วนำกาวมาติดตามขอบของโครงว่าว ซึ่งในปัจจุบันก็มีการสร้างสรรค์นำสี หรือกระดาษสีต่างๆ นำมาติดเพื่อความสวยงามมากมายพร้อมทั้งเป็นการยึดให้กระดาษติดโครงว่าวมากขึ้น

๓. สมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ความสามารถในการสื่อสาร มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเอง โดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม เขียนบันทึกเหตุการณ์ประจำวันแล้วเล่าให้เพื่อนฟังได้ ในการทำว่าวได้

๒. ความสามารถในการคิด ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีทักษะในการคิดนอกกรอบอย่างสร้างสรรค์ คิดต่อยอดนำว่าวมาขายเพื่อเป็นรายได้เสริม

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้ สามารถตัดสินใจ ได้เหมาะสมตามวัย การลองผิดลองถูกการทำว่าว ทำแล้วจะขึ้นลอยลมได้ไหม

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต นำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน นำความรู้ไป สอนเพื่อนหรือน้องๆ ไปต่อยอดหารายได้นอกเวลาเรียน

๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมตามวัย มีคุณธรรม จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีในการทำหรือประวัติการทำว่าวได้เหมาะสม

๔. จุดประสงค์

๑. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการเพื่อพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องว่าว ด้วยการ สอนแบบโครงงานร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒. เพื่อพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องว่าว ด้วยการสอนแบบ โครงงานร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ออกแบบการสอน และหาประสิทธิภาพของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. เพื่อทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องว่าว เชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ด้วยการสอน แบบ โครงงานร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

๔. เพื่อประเมินและปรับปรุง กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องว่าว เชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้วย การสอน แบบโครงงานร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องว่าว เชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ด้วยการสอนแบบ โครงงานร่วมกับภูมิ ปัญญาท้องถิ่น

๑) ความสามารถในการทำโครงงานประดิษฐ์ว่าวใน เชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์

๑.๑ ขั้นตอนนำเสนอและการกำหนดปัญหา จุดมุ่งหมาย

๑.๒ ขั้นตอนการวางแผนทำโครงงาน

๑.๓ ขั้นตอนการลงมือปฏิบัติตามแผน

๑.๔ ขั้นตอนการนำเสนอผลการดำเนินการ และประเมินผลการดำเนินงาน

๒) ความสามารถในการ ประดิษฐ์ชิ้นงาน ผลงาน ว่าว ในเชิงเศรษฐกิจ สร้างสรรค์

๓) ความคิดเห็นที่มีต่อ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเรื่อง ว่าว เชิงเศรษฐกิจ สร้างสรรค์ด้วยการสอนแบบ โครงงานร่วมกับภูมิปัญญา ท้องถิ่น

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

การนำแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน โดยหลักการสำคัญของหลักสูตร ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิและสาระการเรียนรู้ที่จะเชื่อมโยงเข้ากับภูมิปัญญา ท้องถิ่น

การนำไอซีทีเข้ามาใช้ในกระบวนการจัดการความรู้ สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร เพื่อสามารถสร้างความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมกัน การถ่ายทอดความรู้และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

๗. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ/ประเมิน	ช่วงการวัด	เกณฑ์การประเมิน
๑. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการเพื่อพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องว่าว	ผู้เรียนทำ รายงานเรื่อง ว่าว มาส่งครู	๑. เรื่องมีค่าที่สื่อความหมาย ที่ตรงหรือสอดคล้องกับ ประเด็นที่กำหนด ๒. นำเสนอเนื้อหาตรงตาม ประเด็นที่กำหนด ๓. การใช้ภาษา ๔. การเขียนคำถูกผิด ๕. ความเป็นระเบียบ เรียบร้อยและถูกต้องตาม คำชี้แจง	๑๕-๒๐ ๑๐-๑๔ ๕-๙ ๐-๔	ดีมาก ดี พอใช้ ปรับปรุง
๒. เพื่อพัฒนากิจกรรม พัฒนาผู้เรียน เรื่องว่าว ด้วยการสอนแบบ โครงการร่วมกับภูมิ ปัญญาท้องถิ่น ออกแบบการสอน และ หาประสิทธิภาพของ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ผู้เรียนทำแบบ ฝึกกิจกรรม การทำว่าว	๑. วาดรูปแบบการทำว่าว ลงในกระดาษ ๒. ออกแบบรูปว่าวที่จัดทำ ๓. นำเสนองานกลุ่มเรื่อง ว่าว ๔. การทำงานเป็นกลุ่ม การ ออกแบบและการจัดทำว่าว	๑๕-๒๐ ๑๐-๑๔ ๕-๙ ๐-๔	ดีมาก ดี พอใช้ ปรับปรุง

๓. เพื่อทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องว่าว เชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ด้วยการสอน แบบโครงงานร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ	๑.นักเรียนเตรียมเครื่องมือมาลงมือทำ ๒.นำไม้ไผ่มาเหลาปีกและลำตัว ๓.นำเชือกมามัดตัวกับปีกและติดกระดาษที่ว่าว ๔.มัดเชือกว่าวและทำหางว่าว	๑๕-๒๐ ๑๐-๑๔ ๕-๙ ๐-๔	ดีมาก ดี พอใช้ ปรับปรุง
๔. เพื่อประเมินและปรับปรุง กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องว่าว เชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้วยการสอนแบบโครงงานร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	ประเมินผู้เรียน	๑.นักเรียนมีความสนใจในกิจกรรม นำอุปกรณ์มาทุกคน ๒.นักเรียนมีความปลอดภัยในการใช้อุปกรณ์การทำว่าว ๓.นักเรียนทำว่าวเป็นเกือบทุกคน ๔.ประเมินนักเรียนที่ทำว่าวที่ถูกต้อง และสมบูรณ์	๑๕-๒๐ ๑๐-๑๔ ๕-๙ ๐-๔	ดีมาก ดี พอใช้ ปรับปรุง

๘. การสะท้อนผลการเรียนรู้

๘.๑ สารระสำคัญที่ตกตะกอนอยู่กับผู้เรียน

ผู้เรียนได้นำเสนอผลการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมว่าว ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำผลงานมาจัดแสดงภายในงานและขายผลงาน ชิ้นงานที่ได้ร่วมกันออกแบบ กิจกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติในการทำโครงงาน โดยให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการ จัดการเรียนรู้ โดยมีผู้สอน ผู้เรียนและเพื่อนร่วมกันประเมิน

๘.๒ สมรรถนะที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

ทางโรงเรียนได้มีการจัดการเรียนการสอน เรื่องว่าวอยู่ด้วยแล้ว แต่ไม่ เป็นรูปธรรมและแบบแผนที่สามารถตัดสินหรือประเมินความรู้ ทักษะ เจตคติของผู้เรียนได้ ภูมิปัญญา เรื่องว่าวเริ่มสูญหาย ทางชุมชน โดยส่วนใหญ่เล็งเห็นว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นว่าว เป็นกิจกรรมการละเล่นที่สร้างความสนุกสนาน อีกทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสัมพันธ์กับผู้คน ในท้องถิ่นและต่างถิ่น ทางชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

๘.๓ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

ปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความรัก และความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น เห็นความสำคัญมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สืบทอดศิลปวัฒนธรรม ประเพณี